

Riik kutsub 100. sünnipäevaks tammikuid rajama

EVA KLAAS
eva.klaas@ajaleht.ee

Tamm oli vanadele eestlastele püha hiiepuu. Tamm tundub olevat surematu, ta seisab näiliselt samasugusena põlvest põlve. Tamme- sid on istutatud ajaloo-sündmuste meenutamiseks, nende puudega on seotud lood ja legendid.

Just tammele tahetakse Eestis järgnevate aastate jooksul rohkem tähelepanu pöörata. 29. septembril saab piduliku üritusega Tallinnas Kadriorus alguse saja tamme projekt, mille eesmärk on Eesti riigi 100 aasta juubelil rajada üle Eesti 100 tamme tammikuid. Need on kas pargid, alleed või tammesalud, kus kasvabki sada tamme.

Lääne-Virumaal tuleb niisugune park kindlasti Tamsallu. Ehk isegi erilisem kui mujal – riigi esindajad on välja pakkunud, et Tamsalus võiks olla esinduspark, mis kannab näiteks Eesti tammepargi nime. Park on kavandatud raudtee ja lubjapargi vahelisele alale.

Selleks et 100 tamme parke leiduks kõikjal Eestis, on andnud nõusoleku et-

tevõtmises osaleda paljud koolid ja omavalitsused, kõigist maakondadest vähemasti üks. Kooliõpilased alustavadki peagi tõrude korjamist ning neist istikute kasvatamist. Kui nad hoolitsevad järgneva viie aasta jooksul noorte tamme eest, kasvavad taimed piisavalt tugevaks, et Eesti riigi 100 aasta juubeli puhul istutada need tammesaludesse, parkidesse või teede äärde.

Tamsalu gümnaasiumi õppealajuhataja Aime Tops ütles, et kool on algatusega liitunud ning ettevõtmises osaletakse meelsasti. Lapsed alustavad sel sügisel tõrude korjamisega, kuid kus ja millal seda täpselt tehakse, on veel lahtine.

“Tõrude varumises ei ole meie kooli õpilaste jaoks iseenesest midagi uut, eelmistel aastatel on neid kogutud näiteks loomaiaie kinkimiseks,” sõnas Tops.

Tamsalu vallavanem Toomas Uudeberg rääkis, et tammiku rajamiseks on kavas koostööd teha ka Luua metsanduskooli või maaiikooliga, et ala maitsekalt kujundada.

Projekti eestvedajad kutsuvad aga

kaasa lööma kõiki huvilisi. Miks mitte alustada juba sel sügisel oma suguvõsa või perekonna tammiku rajamist. Tammeistikuid kasvatavad ka puukoolid.

Eesti vabariigi 100. aastapäeva korraldustoimkonna töörühma juht, riigikantselei esindaja Jaanus Rohumaa ütles, et hea oleks, kui erametsaomanikud pakuksid välja maatükke, kuhu sobiks tammed istutada. “Igale poole ei pea kasvama panema sadat tamme, võib rajada näiteks puiestee, allee või lihtsalt väikese tammesalu. Oluline on, et märk jääks maha,” lisas ta. Selle tegevusega alustatakse tammesalude taasasutamist üle Eesti ja väärtustatakse vanu traditsioone.

Riigikantselei tagab, et rajatavad Eesti 100 tamme pargid või alleed tähistatakse kõik ühise märgiga. Kes soovivad tammeparkide rajamises osaleda, on oodatud sellest kirjalikult teada andma aadressil tammed@riigikantselei.ee.

“Tõrude kogumise ja nendest istikute kasvatamine loob väga isikliku

sideme oma maa ja loodusega – keskkonnaga, kus me iga päev elame ja tegetseme, sageli ise selle peale eraldi mõtlemata,” rääkis Jaanus Rohumaa.

“Noor tamm vajab kindlat kätt ning oluline on enne idee korralduslikult läbi mõelda – see ei tohiks olla nii, et paneme tammed kasvama ja kõik. Kui tammesalud rajatakse, tuleks neid kindlasti ka hooldada,” kõneles Viru-Lemmu Metsaseltsi juhatuse liige Guido Ploompuu.

Ploompuu rajas 1996. aastal Rakke valda Tammiku külla tammiku, mis väärrib Eesti maaülikooli professori Hardi Tulluse sõnul ilusaima taasiseseisvunud Eesti ajal istutatud tammesalu tiitlit.

Eesti asub hariliku tamme loodusliku levila põhjapiiril, meie põhjanaabrite juures Soomes enam looduslikke tammikuid pole. Seni teadaolev kontrollitud andmetel kõrgeim tamm Eestis kasvab Lääne-Virumaal Sagadi pargis, selle kõrgus on 32,6 meetrit. Tamme vanuse laeks loetakse 2000 aastat, aga tavaliselt on see siiski ligikaudu 400–500 aastat.